

Świat

Polska i Litwa mają wspólne interesy

→ Rozmowa z **ŁUKASZEM ADAMSKIM**, ekspertem Polskiego Instytutu Spraw Międzynarodowych, z okazji obchodzonej wczoraj 20. rocznicy odzyskania przez Litwę niepodległości

DP Jak Pan ocenia stosunki polsko-litewskie w ostatnich 20 latach?

– Myślę, że bilans tych stosunków jest mieszany. Na początku dominowała atmosfera nieufności i to głównie nieufności Litwinów wobec Polski. Z tego właśnie powodu traktat o dobrym sąsiedztwie nasz kraj podpisał z Litwą później niż z innymi państwami regionu, np. Ukrainą czy Białorusią, dopiero w 1994 roku.

DP Jakie były wówczas rozbieżności?

– Litwini bardzo mocno domagali się potępienia przez Polskę akcji gen. Lucjana Żeligowskiego i uznania, że II Rzeczpospolita okupowała Wileńszczyznę. Gdy umowa została już podpisana, proces nabierania zaufania do siebie przyspieszył. Było to związane również ze staraniami obu krajów o przyjęcie do Unii Europejskiej i do NATO. Apogeuem dobrej współpracy były

pierwsze lata po naszym przystąpieniu do UE. Wtedy to np. koncern Orlen zakupił litewską rafinerię w Możejkach. Polska stała się strategicznym inwestorem na Litwie.

DP Jakie dziś są problemy w stosunkach obu państw?

– Cały czas trwa nierozwiązany spór o kwestię praw mniejszości polskiej na Litwie. W ostatnich latach mocno psuje on atmosferę. Litwiescy Polacy domagają się prawa do pisowni własnych nazwisk po polsku. Domagają się oficjalnego umieszczenia – oprócz litewskich – również polskich nazw miejscowych w regionach zamieszkałych przez mniejszość polską, a także równego traktowania w procesie reperywatywacji. Skarżą się wreszcie na upośledzenie finansowe polskiej oświaty. Władze polskie domagają się rozwiązania tych problemów i respektowania przez Litwę zobowiązań, które państwo to zaciągnęło podpisując traktat polsko-litewski, czy też konwencję Rady Europy o ochronie mniejszości narodowych. Tymczasem litewskie sądy, w tym Trybunał Konstytucyjny, w sposób kuriozalny uznają prymat ustawy o języku państwowym, czyli prawa wewnętrznego, nad zobowiązaniami międzynarodowymi.

FOT. PAP/JACEK TURCZYK

– **Uchwalenie przez Litwę Aktu Niepodległości przed 20 laty było w Polsce odbierane jako akt szczególnej odwagi – mówił prezydent Lech Kaczyński podczas wczorajszego wystąpienia w parlamencie Litwy. Lech Kaczyński był jedynym prezydentem obcego państwa, który przemawiał w czasie uroczystej sesji litewskiego Sejmu. Lech Kaczyński z powodu choroby matki, 83-letniej Jadwigi Kaczyńskiej, skrócił wizytę w Wilnie. U matki prezydenta doszło do zaostrzenia przewlekłych chorób serca i płuc. (PAP)**

DP A jaki jest stosunek Litwinów do Polski? Docierają do nas sygnały, że Polska traktowana jest na Litwie jako kraj nieustannie zagrożający litewskości.

– Litwa jest krajem znacznie od Polski mniejszym, o niewielkim potencjale. Etniczni Litwini, których na samej Litwie żyje niepełna 3 miliony, wciąż czują się niepewnie, uważają Polskę za partnera traktującego ich protekcyjnie, dominującego politycznie i gospodarczo. Duże zaniepokojenie wzbudza u nich ewentualna sprzedaż przez Orlen wspomnianej rafinerii w Możejkach, które muś z koncernów rosyjskich. Litwini mają też wiele obaw uwa-

runkowanych historycznie. Spora część tamtejszych badaczy uważa, że unie z Polską doprowadziły do wynarodowienia litewskich elit i kulturowej polonizacji kraju. Od końca XIX w. polskość postrzegana jest jako zagrożenie dla tożsamości tego kraju.

DP Jak więc określiłby Pan obecne stosunki polsko-litewskie?

– Mimo wszystko są dość poprawne. Polska i Litwa mają wspólne interesy w Unii, np. przygotowanie unijnej polityki wobec Europy Wschodniej, jesteśmy też sąsiadami, co wymusza współpracę.

Rozmawiał: PAWEŁ STACHNIK

Iwieniec jednak zabrany

BIAŁORUŚ. Sąd obwodu mińskiego pozostawił bez zmian wyrok sądu w Wołozynie, który odebrał Dom Polski w Iwieniu nieuznawanemu przez władze białoruskie Związkowi Polaków na Białorusi kierowanemu przez Andzelikę Borys, przekazując go oficjalnemu ZPB.

Konsul Marek Marcinek z konsulatu RP w Mińsku powiedział TV Bielsat, że przewodnicząca

składu sędziowskiego nawet nie udzieliła głosu adwokatowi strony skarżącej. – *Z punktu widzenia prawa białoruskiego wszystko jest zgodne z prawem, ale stan ten nie wywołuje poczucia sprawiedliwości* – dodał. Prezes Andzelika Borys powiedziała Bielsatowi po wyjściu z sali sądowej, że nie spodziewała się innego wyroku, ponieważ w sądach białoruskich próżno szukać sprawiedliwości. **(PAP)**

UKRAINA. Rząd powołany. Rada Najwyższa Ukrainy zatwierdziła wczoraj 63-letniego Mykołę Azarowa na stanowisku nowego szefa rządu ukraińskiego. Jego kandydaturę poparło 242 deputowanych z 450-osobowej izby. Azarow został wysunięty jako kandydat na premiera przez prezydenta Wiktora Janukowycza, na wniosek powołanej wcześniej koalicji prezydenckiej Partii Regionów Ukrainy, Komunistycznej Partii Ukrainy i Bloku przewodniczącego parlamentu Wołodymyra Łytwyna.

ROSJA. Muzeum w Katyniu. Na terenie Zespołu Memorialnego w Lesie Katyńskim koło Smoleńska, upamiętniającego ofiary represji politycznych, oprócz prawosławnej cerkwi zbudowane zostaną też obiekty muzealne i edukacyjne – poinformowała Eparchia Smoleńska.

Częścią tego zespołu jest Polski Cmentarz Wojenny, a także muzeum.

ROSJA-POLSKA. Informowaliśmy o wizycie prezydenta. Szef Kancelarii Prezydenta Władysław Stasiak powiedział wczoraj, że polskie MSZ kilkakrotnie informowało stronę rosyjską o udziale Lecha Kaczyńskiego w uroczystościach 10 kwietnia w Katyniu. Rzecznik MSZ Rosji Andriej Niestierienko powiedział wcześniej, że strona rosyjska nie otrzymała żadnych informacji na ten temat od strony polskiej.

CHILE. Ponowne wstrząsy. Dwa silne wstrząsy wtórne nawiedziły wczoraj stolicę Chile, Santiago. Wstrząsy, które nastąpiły w odstępie minuty, nie spowodowały zniszczeń. Wydano ostrzeżenie przed tsunami. **(PAP)**

Informator Małopolskiego Oddziału Narodowego Funduszu Zdrowia • Informator Małopolskiego Oddziału Narodowego Funduszu Zdrowia • Informator Małopolskiego Oddziału Narodowego Funduszu Zdrowia

NFZ KURIER ZDROWIA

Narodowy Fundusz Zdrowia

Nr 67

OPIEKA DOMOWA DŁUGOTERMINOWA DLA OSÓB OBŁOŹNIE I PRZEWLEKLE CHORYCH

Opieka długoterminowa w ramach ubezpieczenia zdrowotnego świadczona jest nie tylko w placówkach służby zdrowia. Na pomoc medyczną finansowaną przez Narodowy Fundusz Zdrowia mogą liczyć również obłożnie chorzy przebywający w domu. Jest ona realizowana na takich samych zasadach zarówno wobec pacjentów będących w swoich domach, jak i w domach opieki społecznej.

OPIEKA LEKARSKA

Lekarz pierwszego kontaktu z wizytą domową

Jeśli są Państwo obłożnie chorzy i przebywają w domu – warto pamiętać, że mają Państwo prawo do pomocy ze strony lekarza pierwszego kontaktu. Jeśli nie dokonali Państwo wcześniej wyboru lekarza pierwszego kontaktu, można zrobić to w każdej chwili. W tym celu wystarczy wypełnić i przekazać do przychodni deklarację – druk znaleźć można w każdej przychodni lub na stronie internetowej NFZ. Deklaracja musi być przez Państwa podpisana, ale w przychodni może ją złożyć ktoś w Państwa zastępstwie.

Jak uzyskać pomoc lekarską w domu dla osoby obłożnie chorej?

W przypadkach uzasadnionych wskazaniami medycznymi mogą Państwo zgłosić telefonicznie potrzebę wizyty domowej w godzinach pracy przychodni (od 8.00 do 18.00). Podczas wizyty lekarz bada chorego, kontrolu-

je jego stan, doradza sposoby leczenia i pielęgnacji, wystawia recepty na leki. Warto również sprawdzić w przychodni, pod jaki numer telefonu należy dzwonić, jeśli będzie potrzebna pilna wizyta lekarza pierwszego kontaktu wieczorem, nocą, w niedzielę czy święta. Taką pomoc można uzyskać w ramach tzw. opieki całodobowej. Każda przychodnia powinna umieścić w sposób widoczny informację o miejscu świadczonej opieki całodobowej – wraz z adresem i numerem telefonu.

Czy lekarz specjalista może udzielić pomocy domowej?

W razie konieczności mają Państwo prawo zgłosić potrzebę wizyty domowej lekarza specjalisty. Każda poradnia specjalistyczna mająca umowę z NFZ może udzielić takiej pomocy, należy jednak pamiętać, że do znacznej części specjalistów wymagane są skierowania, tak jak w przypadku wizyt w gabinecie (niewymagane jest skierowanie do ginekologa, dermatologa, onkologa, okulisty, a także dla osób chorych na gruźlicę, HIV, inwalidów wojennych i osób represjonowanych).

TRANSPORT SANITARNY

Czy pacjent przebywający w domu w razie konieczności może liczyć na transport do szpitala?

Może zdarzyć się, że podczas wizyty domowej lekarz stwierdzi, iż ze względu na pogorszenie stanu zdrowia konieczne jest przewiezienie Państwa do szpitala. W takiej sytuacji mogą Państwo liczyć na transport do

najbliższego zakładu opieki zdrowotnej. W każdym przypadku zagrożenia życia lub nagłego pogorszenia stanu zdrowia każdy ma prawo również wezwać Pogotowie Ratunkowe.

Czy za transport medyczny trzeba dodatkowo płacić?

Przy określaniu Państwa stanu zdrowia kwalifikującego się do bezpłatnego transportu sanitarnego brane są pod uwagę stopnie niepełności, które wpływają na wysokość odpłatności za przewóz środkami transportu sanitarnego – jeśli lekarz stwierdzi u Państwa dysfunkcję ruchu, która uniemożliwia przejazd środkami komunikacji publicznej, to wtedy transport do miejsca zamieszkania będzie bezpłatny. Natomiast gdy poziom niepełności ruchowej jest mniejszy, muszą Państwo zapłacić w całości lub częściowo za transport sanitarny.

OPIEKA PIELEŃNIARSKA

Domowa pomoc pielęgniarska dla osób obłożnie chorych

W przypadku osoby obłożnie chorej często konieczna jest zmiana opatrunków czy np. regularne zastrzyki. W takiej sytuacji mogą Państwo liczyć na pomoc pielęgniarki Podstawowej Opieki Zdrowotnej (POZ). Pielęgniarską opieką domową mogą być objęci pacjenci, którzy złożyli deklarację wyboru do pielęgniarki POZ. Jeśli Państwa stan będzie wymagał zachowania ciągłości udzielania świadczeń pielęgniarskich również po godz. 18.00 lub w soboty, niedziele oraz dni wolne od pracy – wówczas

uzyskają Państwo pomoc w ramach tzw. opieki całodobowej.

W czym może być pomocna pielęgniarka Podstawowej Opieki Zdrowotnej (POZ)?

Pielęgniarka pomaga w terapii prowadzonej przez lekarza, aplikuje zastrzyki, zmienia opatrunki, wykonuje podstawowe zabiegi pielęgnacyjne – lecznicze – także w stomiach, przetokach i trudno gojących się ranach. Jeśli wymagają Państwo specjalnej diety i karmienia, mogą Państwo liczyć na wsparcie pielęgniarki w ustaleniu sposobu żywienia i rodzaju pokarmu. Fachowa opieka pielęgniarska pozwoli także zapobiec powikłaniom wywołanym długotrwałym unieruchomieniem, pielęgniarka pomaga bowiem również w podstawowych ćwiczeniach rehabilitacyjnych. Osoby opiekujące się chorymi – mogą liczyć na rady w zakresie codziennej opieki i pielęgnacji.

Jak długo chory może korzystać z pomocy pielęgniarki POZ?

Pielęgniarka rodzinna pomaga osobie obłożnie i przewlekle chorej tak długo, jak długo wymaga tego jej stan. Jeśli jednak potrzebują Państwo na okres dłuższy niż 2 tygodnie dożylną kroplówkę, cewnikowania, zabiegów w przypadku stomii, przetoki, karmienia przez zgłębnik, płukania pęcherza moczowego bądź pielęgnacji ze względu na rękę tracheotomijną, warto wówczas skorzystać z pielęgniarskiej opieki długoterminowej. W uzyskaniu takiej opieki pomoże Państwu pielęgniarka POZ opiekująca się chorym, potrzebne będzie również skierowanie wystawione przez lekarza np. podstawowej opieki zdrowotnej.

Pomoc położnej podstawowej opieki zdrowotnej

Warto, by każda z pań pamiętała również o złożeniu deklaracji wyboru swojej położnej. Położna prowadzi edukację przedporodową dla kobiet w ciąży, wspomaga opiekę nad no-

worodkiem/niemowłędem do ukończenia 2. miesiąca życia oraz kobietą w okresie połogu. Ponadto, kobieta w każdym okresie swojego życia może zwrócić się do niej po fachową pomoc i opiekę w domu po operacjach ginekologiczno-położniczych, gdy konieczne jest np. aplikowanie zastrzyków domięśniowych czy dożylnych, leczenie i opatrwanie oparzeń, ran, odleżyn.

PIELEŃNIARSKA OPIEKA DŁUGOTERMINOWA

Komu może być przydatna pielęgniarska opieka długoterminowa?

Jeśli są Państwo obłożnie chorzy i nie wymagają pobytu w szpitalu, ale potrzebują systematycznej opieki pielęgniarskiej, mogą Państwo zostać zakwalifikowani do pielęgniarskiej opieki długoterminowej. Do pielęgniarskiej opieki długoterminowej mogą być zakwalifikowani pacjenci przewlekle chorzy, którzy w ocenie wg zmodyfikowanej skali Barthel uzyskali od 0 do 40 punktów.

Jak uzyskać długoterminową opiekę pielęgniarki?

W zakwalifikowaniu chorej osoby do objęcia opieką pielęgniarki pomaga lekarz pierwszego kontaktu oraz pielęgniarka środowiskowa. Lekarz wystawia stosowne skierowanie, określając stan chorego i rodzaj niezbędnej pomocy; pielęgniarka wypełnia druk kwalifikacji, opisując stopień samodzielności chorej osoby (m.in. w zakresie poruszania się, czynności higienicznych itp.). Na podstawie tych dokumentów może zostać Państwu przydzielona pielęgniarka opieki długoterminowej.

Na co Pacjent może liczyć w ramach pomocy pielęgniarki opieki długoterminowej?

Pielęgniarka opieki długoterminowej odwiedza chorego co najmniej 4 ra-

zy w tygodniu. W razie potrzeby dostępna jest również w niedzielę, święta i dni wolne od pracy. Mogą Państwo liczyć na pomoc w zakresie toalety, higieny, pielęgnacji; pomoc w poruszaniu się, podawaniu posiłków, zmianie opatrunków, dbałości o sprzęt, np.: stomijny czy cewnik, aplikowaniu leków i zastrzyków. Opiekunowie osób chorych uzyskają natomiast od pielęgniarki istotne wskazówki, jak pielęgnować chorego na co dzień.

Czy objęcie opieką długoterminową jest ograniczone czasowo?

Czas objęcia chorego tą formą opieki jest uzależniony od stanu zdrowia pacjenta i trwa tak długo, jak wymaga tego stan pacjenta. Jego ocena odbywa się co miesiąc przez pielęgniarkę. W tym roku MOW NFZ przeznaczy na opiekę długoterminową 18 211 104 zł. Małopolski Oddział NFZ zakontraktował 327 etatów pielęgniarskich na terenie Małopolski. Jest to o 103 etaty więcej niż w roku ubiegłym. Dzięki zwiększonej liczbie etatów większa liczba pacjentów może zostać objęta opieką. Liczba pielęgniarek opieki długoterminowej mających umowę z MOW NFZ zostanie jeszcze zwiększona – poprzez podpisanie kontraktów w tych powiatach, gdzie obecnie opieka nie jest dostatecznie zabezpieczona.

Więcej informacji na temat opieki długoterminowej znajdą Państwo na naszej stronie internetowej www.nfz.krakow.pl – STRONA DLA PACJENTÓW – zakładka ŚWIADCZENIA MEDYCZNE – a w niej – OPIEKA DŁUGOTERMINOWA I ŚWIADCZENIA DLA PACJENTÓW PRZEWLEKLE CHORYCH.